

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 9C/420/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8115226288
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 01. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Rastislav Sikorjak
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2016:8115226288.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov samosudcom JUDr. Rastislavom Sikorjakom v právnej veci navrhovateľky: T. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. XXX, XXX XX P., proti odporcovi: D. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. XX, XXX XX P., o zvýšenie výživného pre plnoleté dieťa, takto

rozhodol:

I. Mení rozsudok Okresného súdu Prešov č. k. 7C/99/2013 zo dňa 23.01.2014 tak, že výživné platené žalovaným žalobkyni počnúc dňom 01.07.2015 zvyšuje zo sumy 50 € na sumu 130 € mesačne. Výživné je žalovaný povinný platiť v prospech žalobkyne mesačne vopred vždy k 25. dňu toho-ktorého mesiaca.

II. Zameškané výživné za čas júl 2015 - január 2016 vo výške 560 € sa povoľuje žalovanému splácať v mesačných splátkach vo výške 80 € splatných spolu s bežným výživným počnúc kalendárnym mesiacom nasledujúcim po kalendárnom mesiaci, v ktorom tento rozsudok nadobudol právoplatnosť, a to tak, že pri omeškaní čo len jednej splátky, stáva sa zročným celé dlžné plnenie.

III. V prevyšujúcej časti žalobu zamietá.

IV. Žalobkyňa nemá právo na náhradu trov konania a žalovanému náhradu trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Návrhom došlým súdu dňa 22.10.2015 sa žalobkyňa domáhala na žalovanom ako jeho plnoleté dieťa zvýšenia výživného na sumu 300 € mesačne od 01.07.2015.

Žalovaný (otec) s návrhom na zvýšenie výživného súhlasil do výšky 130 € mesačne.

Pokiaľ ide o pri rozhodovaní použité právne predpisy, súd pri hodnotení skutkového stavu uvedeného nižšie vychádzal z nasledujúceho:

Podľa § 62 ods.1 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine (ďalej len zákon o rodine) plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa § 62 ods.2 zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 ods.4 zákona o rodine pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

Podľa § 62 ods.5 zákona o rodine výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 75 ods.1 zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa § 77 ods.1 O.s.p. právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov späťne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

Podľa § 78 ods.1 zákona o rodine dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

Podľa § 78 ods.3 zákona o rodine pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

Podľa § 160 ods.1 O.s.p. ak súd uložil v rozsudku povinnosť, je potrebné ju splniť do troch dní od právoplatnosti rozsudku; súd môže určiť dlhšiu lehotu. Súd môže určiť, že peňažné plnenie sa môže vykonať aj v splátkach, ktorých výšku a podmienky zročnosti určí, a to aj tak, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia.

Súd vykonal dokazovanie obsahom listín tvoriacich spis a prihliadajúc na tvrdenia účastníkov konania zistil nasledujúce:

O výživnom pre žalobkyňu zo strany otca (žalovaného) bolo naposledy rozhodnuté rozsudkom OS Prešov, č.k. 7C/99/2013 - 38 zo dňa 23.01.2014, právoplatným dňa 19.03.2014, ktorým bolo výživné platené otcom znížené zo sumy 250 € na sumu 50 €. K zníženiu došlo z dôvodu, že oproti času, keď bolo určené výživné vo výške 250 € došlo na strane povinného k zmene pomerov tým, že sa bez vlastného zavinenia stal nezamestnaným.

Oproti stavu, ktorý bol daný v čase rozsudku sp. zn. 7C/99/2013 došlo na strane povinného otca k zmene pomerov v tom, že od 01.07.2015 je zamestnaný v spoločnosti Phoenix Services Slovensko s.r.o. a jeho čistý príjem podľa potvrdenia zamestnávateľa je 943 €.

Pokiaľ ide o priemerné mesačné výdavky žalovaného, tento ich vyčíslil nasledovne: príspevok na domácnosť - 100 €; oblečenie - 80 €; cestovné - 150 €; telefón - 20 €; strava - 150 €; turistika - 50 €; poistenie - 14,70 €; neočakávané výdavky - 80 €, spolu cca 645 €.

Pokiaľ ide o žalobkyňu, tak na jej strane oproti konaniu sp. zn. 7C/99/2013 nedošlo k zmene. Žalobkyňa je stále študentkou VŠ a pokiaľ ide o jej príjmy tak poberá štipendium - 160 € za mesiac a mesačne si brigádami zarobí cca - 100 €.

Pokiaľ ide o priemerné mesačné výdavky žalobkyne táto ich uvidela takto: cestovné do školy - 40 €; mobil - 30 €, skriptá - 60 €; strava - 70 €; hygiena - 20 €; oblečenie - 40 €; obuv - 30 €; časopisy - 10 €; voľný čas - 30 €, spolu 330 €.

Matka žalobkyne (ako jej druhý rodič) má príjem 700 € mesačne. Prídavky na dieťa (žalobkyňu) sú cca 160 € mesačne. Pokiaľ ide o bývanie, býva spolu so svojou mamou, synom a žalobkyňou, pričom náklady na bývanie sú cca 300 € mesačne (pomerný podiel pripadajúci na žalobkyňu - 75 €).

Pri svojom rozhodovaní vychádzal súd z nasledujúcich právnych úvah:

Pokiaľ ide o samotné výživné pojem výživné zákonom o rodine nie je výslovne definovaný.

Literatúra a súdna prax považujú výživné za zabezpečovanie potrieb medzi subjektmi rodinnoprávnych vzťahov, teda pod výživným nerozumejú iba uhrádzovanie výživy v užšom slova zmysle ale aj uspokojovanie ostatných hmotných potrieb.

Výživné môže byť plnené zásadne poskytovaním pravidelne sa opakujúcich peňažných dávok, môže ale spočívať aj v poskytovaní určitých naturálnych plnení, napríklad bývania a najmä tiež zabezpečovania osobnej starostlivosti o oprávneného a o spoločnú domácnosť.

Zaistenie výživy detí v intenciách zákona o rodine teda nie je len zaistením výživy detí v užšom slova zmysle, ale zaistením všetkých nevyhnutých potrieb nutných pre život kultúrneho človeka. Z tohto hľadiska je potrebné na náležité plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom poskytovať dostatočných prostriedkov (prípadne in natura) rodičmi na vytváranie takej hmotnej základne, z ktorej sú uspokojované vlastne všetky osobné potreby dieťaťa (a to ako každodenné, pravidelne sa opakujúce, tak aj dlhodobé alebo náhodilo sa vyskytujúce). Teda výživa ako taká zahŕňa okrem výživy v užšom slova zmysle aj všetky ostatné hmotné potreby (šatstvo, bielizeň, obuv, bývanie a podobne) a ďalšie potreby dôležité na úspešnú výchovu dieťaťa (potreby na rozširovanie a prehľbovanie vzdelania, na rozvoj záujmov a záľub, na prípravu na budúce povolanie, kultúrne, športové a rekreačné potreby a podobne).

Hlavnou úlohou súdov, ktoré rozhodujú o výžive dieťaťa je správne určenie rozsahu vyživovacej povinnosti rodičov k dieťaťu. Aj pri určovaní rozsahu vyživovacej povinnosti rodičov k dieťaťu vychádzajú súdy zo zásady, ktorá ovláda každé rozhodovanie o úprave práv a povinností rodičov k dieťaťu, že totiž rozhoduje záujem dieťaťa zvažovaný v súlade s prospechom spoločnosti.

Pri určovaní vyživovacej povinnosti je potrebné predovšetkým vyriešiť otázku odôvodnených potrieb dieťaťa, ktorému sa má výživné poskytnúť a otázku schopnosti a možnosti povinného rodiča. Pri tom, aj keď je výživné v peňažnej forme určené iba rodičovi, ktorému deti neboli zverené do osobnej starostlivosti, je potrebné zisťovať aj možnosti a schopnosti druhého rodiča, teda rodiča, ktorý poskytuje výživu dieťaťu in natura.

Zároveň je potrebné prihliadať aj na to, že zákon o rodine neumožňuje poskytnutie príspevku na akési náhodilé potreby dieťaťa vo forme jednorazovej platby určenej súdom, preto je potrebné pri rozhodovaní o výživnom prihliadnúť aj na tieto náhodilo sa vyskytujúce výdavky.

Odôvodnenými potrebami dieťaťa, ktoré ovplyvňujú určenie rozsahu vyživovacej povinnosti rodičov k dieťaťu sú teda všetky nevyhnuté potreby nutné pre život kultúrneho človeka. Ich miera je rôzna podľa okolností konkrétneho prípadu; predovšetkým je odstupňovaná podľa veku dieťaťa (fyzickej a duševnej vyspelosti), jeho zdravotného stavu, schopností, náklonnosti a spôsobu prípravy na budúce povolanie a na celkové uplatnenie v spoločenskom živote, prípadne podľa vlastných zárobkových možností dieťaťa a podobne. Niet pochýb napríklad o tom, že odôvodnené potreby mal. dieťaťa útleho veku sa líšia výrazne od odôvodnených potrieb mal. dieťaťa školského veku alebo od odôvodnených potrieb dieťaťa, ktoré je v období prudkého telesného a duševného rozvoja a prípravy na zvolené povolanie v čase dospelovania. Odôvodnené potreby dieťaťa nie sú však dané iba týmito okolnosťami, týkajúcimi sa samotného dieťaťa; sú závislé súčasne od schopností a možností rodičov na výživu dieťaťa. Ak sú tieto schopnosti a možnosti rodičov veľmi obmedzené sú odôvodnené iba bežné potreby dieťaťa, ktoré nepresahujú obvyklú základnú mieru, všetkých nevyhnutých potrieb nutných pre život kultúrneho človeka; ak sú tieto schopnosti a možnosti rodičov veľmi široké, sú odôvodnené aj ďalšie potreby dieťaťa, ktoré vzhľadom na vek dieťaťa, jeho zdravotný stav, schopnosti, náklonnosti a spôsob prípravy na budúce povolanie a celkové uplatnenie v spoločenskom živote nie sú síce celkom bežné, ale sú prospešné všestrannému vývoju jeho osobnosti.

V rozhodnutí o rozsahu vyživovacej povinnosti rodičov k dieťaťu je teda potrebné vyjadriť zásadu úmernosti životnej úrovne dieťaťa k životnej úrovni rodičov.

Pokiaľ ide o schopnosti a možnosti rodičov platí zásada, že nerozhodujú skutočné zárobkové (a majetkové) pomery rodičov, ale ich reálne zárobkové (a majetkové) možnosti. Z tejto zásady plynie zároveň to, že je povinnosťou rodičov, aby venovali všetky sily na dôsledné zabezpečenie výživy svojich detí v záujme ich náležitého telesného a duševného vývoja. Zároveň je nutné zohľadniť to, že na roveň poskytovania prostriedkov na výživu mal. dieťaťa vo forme finančných prostriedkov je postavená osobná starostlivosť o dieťa, to znamená, že rodič, ktorý sa osobne stará o dieťa (predovšetkým maloleté) plní týmto spôsobom čiastočne alebo celkom svoju vyživovaciu povinnosť k mal. dieťaťu. Výška výživného rodiča, s ktorým dieťa nežije v spoločnej domácnosti sa potom určuje aj s ohľadom na mieru osobnej starostlivosti o dieťa vykonávané rodičom (napr. varenie, pranie šatstva a pod.), ktorý vychováva mal. dieťa.

Súdna prax vytvorila niekoľko časových úsekov, ktoré možno ohraničiť určitým množstvom oprávnených potrieb dieťaťa. Tak sa rozlišuje

- a) najútlejší dojčenský vek,
- b) prechod od dojčenského do predškolského veku,

- c) začiatok povinnej školskej dochádzky,
- d) pubertálny vek a dospelievajúci vek dieťaťa,
- e) dospelosť spojená so štúdiom na vysokej škole (prejednávaná vec).

Vek uvedený v písmene e) prináša so sebou vyššie náklady spojené s prípravou dieťaťa na budúce povolanie, s výraznejším uplatňovaním a rozvíjaním jeho talentu a ostatnej záujmovej činnosti, nevynímajúc z toho náklady na kultúrne vyžitie, šport, zábavu, rekreáciu a podobne. V tomto období teda dochádza k podstatnému narastaniu odôvodnených potrieb dieťaťa.

Zo zákona o rodine vyplýva, že podmienkou zmeny rozhodnutia o výživnom je zmena pomerov, na základe ktorých bolo výživné určované. Je teda potrebné zhodnotiť a pomerovať skutočnosti rozhodujúce pre určenie výživného v čase jeho určenia a skutočnosti rozhodujúce pre určenie výživného v čase keď malo dôjsť k tvrdým zmenám. Ako už bolo uvedené v danom prípade bola výška výživného určená v čase keď dieťa navštevovalo VŠ a otec ako povinný rodič bol nezamestnaný.

Pri súčasnom rozhodovaní je zrejmé, že k zmenám na strane otca došlo v podstatnej miere v tom, že je opäť zamestnaný s príjmom cca 940 €.

Pokiaľ ide o matku, tak táto má v súčasnosti mesačný príjem spolu s rodinnými prídavkami takmer rovnaký ako otec, 860 €.

Pokiaľ ide o výdavky žalobkyne, tie sú štandardné, aj keď suma 480 € ročne na oblečenie, 360 € na obuv a 720 € na skriptá sa javí ako neodôvodnene vysoká. Náklady na žalobkyňu tak predstavujú s prihliadnutím na to, že k nim treba pripočítať aj výdavky, ktoré nemožno presne vyčíslieť a vyskytujú sa náhodilo sumu vo výške cca 350,- € mesačne vrátane podielu na nákladoch spojených s bývaním.

Z tejto sumy je 160 € hradených štipendiom, 100 € je hradených príjmom žalobkyne a zostáva suma 90 €, ktorá by mala byť hradená rodičmi žalobkyne, keďže obaja majú vyživovaciu povinnosť.

Ak otec je ochotný platiť na výživu dcéry - žalobkyne sumu 130 €, je súd presvedčený, že ide o sumu zodpovedajúcu okolnostiam prejednáwanej veci a v prevyšujúcej časti (do požadovanej sumy 300 €) je návrh nedôvodný.

Vychádzajúc z vyššie uvedeného vypočítal súd aj nedoplatok na výživnom za mesiace júl 2015 až január 2016 vo výške 560 € a povolil ho žalovanému splácať v mesačných splátkach vo výške 80 €.

Pokiaľ ide o trovy konania, žalobkyňa v konaní prevažne neúspešná právo na ich náhradu nemá a žalovaný náhradu trov konania nepožadoval.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia písomne v 3 vyhotoveniach na Okresný súd Prešov, pričom odvolanie musí mať náležitosti uvedené v ust. § 205 ods. 1 a 2 O. s. p..

Podľa § 205 ods. 1 O.s.p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa § 205 ods. 2 O.s.p. odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak odporca dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, navrhovateľ môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.